

hållandena vid årsskiftet). Mantalsuppgift, avfattad i enlighet med av överståthållarämbetet fastställt formulär, skall av en var uppgiftsskyldig upprättas i två exemplar och första helgfria dagen efter den 14 november avlämnas till husägaren eller den i hans ställe är. Husägaren åligger att insamla mantalsuppgifterna samt att upprätta en huvudförteckning i två exemplar över inom egendomen boende personer. Huvudförteckningen jämte tillhörande mantalsuppgifter skall därefter fr. o. m. den 17 november av husägaren tillhandahållas polispersonalen, vilken det åligger att insamla ifrågavarande förteckningar och uppgifter samt att, senast den 30 november, avlämna det ena exemplaret av dessa till vederbörande taxeringskommissarie.

Allt efter som mantalsuppgifterna komma taxeringskommissarien tillhanda, skall denne granska dessa uppgifter och tillhörande huvudförteckningar samt jämföra dem med det å mantalskontoret förda folkregistret. Sedan uppgifterna blivit rättade och fullständiga, skall taxeringskommissarien, enligt av överståthållarämbetet meddelade formulär och föreskrifter, upprätta mantalslängden. Denna skall senast den 10 mars vara avslutad och undertecknad av vederbörande taxeringskommissarie. Med undertecknandet skall längden anses justerad.

Författningar. Kungl. förordning den 18 dec. 1925 om civil folkbokföring och mantalskrivning i Stockholm. Instruktion för Stockholms stads mantalsnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 19 mars 1920.

Stat år 1929. Utgifter: 384,100 kr.; inkomster: 4,000 kr.

Mantalsnämndens ledamöter.

Ordförande (självskr.).

Elmqvist, G. H., överståthållare.

Ordförandens suppleant (självskr.).

Tamm, V. A., underståthållare.

Ledamöter.

Härleman, G. R., polismästare (självskr.).

Herrlin, K. M., tf. förste stadsläkare (självskr.).

Karlsson, W. E., borgarråd, stadsfullm. (självskr. som ordf. i fattigvårdsnämnden och hälsovårdsnämnden).

Nordlund, K., förste folkskolinspektör (självskr.).

*Klefsbeck, E. A., kyrkoherde (utsedd av stadsfullm.).

*von Porat, T. G. H., direktör, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.

Frick, H. O., förste polisintendent (självskr.).

Hultkvist, G. E., andre stadsläkare (självskr.).

*Nordfeldt, A. G., fattigvårdsinspektör (utsedd av fattigvårdsnämnden).

*Tinggren, G. A., tillsyningsman (vice värd) (utsedd av hälsovårdsnämnden).

*Lidman, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm. (utsedd av folkskoleledningen).

*Ohlson, V. G. H., tjänsteman (utsedd av stadsfullm.).

*Källström, N. A., tf. sekreterare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Mantalsnämndens revisorer.

Mantalsnämndens räkenskaper och förvaltning granskas av drätselrådets revisorer (se sid. 73).

Kontrollant och protokollsförare

(2,100 kr.).

von Friesen, F. H., uppborrdskamrerare. Mottagningstid: 11—12.

Mantalskontoret.

Slottsbacken 6, n. b., postfack 2029, Stockholm 2; telefoner och expeditionstid: se nedan.

Mantalskontoret har till uppgift att ombesörja den löpande civila folkbokföringen av Stockholms stads invånare (däremot ej mantalskrivningen; jfr ovan).

Envar, som skall kyrkobokföras i territoriell församling inom Stockholm eller är bosatt i Stockholm och tillhör icke-territoriell församling, upptages i ett folkregister, upplagt efter kortsystem. För envar upplägges särskilt kort. Äkta makar, som sammanbo, må dock upptagas å gemensamt kort (familjekort), å vilket jämväl må uppföras hemmavarande barn och adoptivbarn under femton år. Över alla bokförda personer, vilka upptagits å särskilt kort eller uppförts främst å familjekort föres alfabetiskt register (>adressregistret>).

Å mantalskontoret föras dessutom särskilda längder över till Stockholm inflyttade, därifrån utflyttade, födda och döda. In- och utflyttning samt flyttning inom staden (även inom samma församling) skall inom fjorton dagar anmälas å mantalskontorets huvudkontor eller å något av dess avdelningskontor (se nedan), varvid jämväl flyttningsbetyg skall avlämnas. Efter skedd expedition återsändes flyttningsbetyget per post.

Mantalskontoret, som trädde i verksamhet fr. o. m. den 1 juli 1926 (jfr ovan), förestås av en av mantalsnämnden förordnad mantalskommissarie.

För mottagande av flyttningsanmälningar finnas i olika delar av staden under mantalskontoret lydande avdelningskontor (se nedan).

MN.

Instruktion. Instruktion för mantalskommissariern, fastställd av mantalsnämnden den 22 juni 1926.

Avlöningar. I samband med den nya organisationens genomförande hava de förutvarande rotmännen överförts till indragningsstat med bibehållen avlöning enligt 18:e lönegruppen. De rotmän, som förordnats till tjänstgöring å mantalskontoret eller dess avdelningskontor, åtnjuta därjämte särskilt arvode efter 1,000 kr. per år (utan rörligt tillägg) vid full daglig tjänstgöring samt vid tjänstgöring av mindre omfattning ett i förhållande härtill avvägt lägre arvode.

Huvudkontoret.

Slottsbacken 6, n. b., postfack 2029, Stockholm 2; t. N. 316 35 (växel); expeditionstid för flyttningsanmälningar: 10—15 (lördagar och helgdagsaftnar 10—14); expeditionstid för adressregistret: 10—12.

Tf. mantalskommissarie
(som i lönegrupp 22).

Kollberg, G. N.; mottagningstid: 10—11.

Tf. mantalsassistent
(som i lönegrupp 19; jfr ovan).

Öström, G. F. H., roteman.

Tf. mantalsarkivarie
(som i lönegrupp 17; jfr ovan).

Lagergren, R. J., roteman.

Tf. mantalsbokhållare
(som i lönegrupp 17; jfr ovan).

Sundström, E. V., roteman; **Martin, K. H. V.;**
Ignér, D. A.; **Bergqvist, J. E. A.**

E. o. tjänsteman
(4,800 kr.).

Wahlberg, H.

Femton *extra kontorsskrivare* (2,760—2,280 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (1,860 kr.), en *extra vaktmästare* (2,400 kr.) samt tillfälliga biträden.

Avdelningskontoren.

Expeditionstid: 10—12 (under oktober—november 9—13).

Dessa avdelningskontor ombesörja endast mottagandet av flyttningsanmälningar. I alla övriga till folkbokföringen hörande frågor har allmänheten att hänvända sig till mantalskontorets huvudkontor (se ovan). Flyttning kan anmälas, förutom på huvudkontoret, på vilket som helst av nedanstående avdelningskontor.

Under månaderna oktober och november anordnas dessutom tillfälliga expeditioner för flyttningsanmälningars mottagande i olika delar av staden.

Avdelningskontor A.

Rådhuset (ingång Kungsholmsgatan 33), C.; t. K. 87 00.

Föreståndare.

Månsson, A. E., roteman.

Suppleant: Molin, A. R., roteman.

En vaktmästare (600 kr.).

Avdelningskontor B.

Surbrunnsgatan 21, 1 tr., Va.; t. V. 153 10.

Föreståndare.

Wallin, K. A. T., roteman.

Suppleant: Hellquist, T. G. F., roteman.

En vaktmästare (600 kr.).

Avdelningskontor C.

Nybrogatan 31, 1 tr., (Östermalms saluhall), Ö.; t. 759 00.

Föreståndare

(4,800 kr.).

Gustafsson, A. F.

Suppleant: Bergman-Paul, E. F., roteman.

En vaktmästare (600 kr.).

Avdelningskontor D.

Brunnsbacken 6, Sö.; t. S. 59 00.

Föreståndare.

Haglund, K. G., roteman.

Suppleant: Hesselman, S. E., roteman.

En vaktmästare (600 kr.).

Å indragningsstat uppförda rotmän, vilka icke avdelats till särskild tjänstgöring å mantalskontoret.

Jakobsson, K. G.; **Fogelström, O. T.;** **Bengtsson, V. O.;** **Lundberg, C. A.;** **Giertta, J. B. S.,** frih.; **Jakobsson, U. G. W.;** **Ekermann, E. O. L.;** **Funck, C. J. A.;** **Ekermann, L. E. O.**

Stockholms stads fastighetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Fastighetsnämnden.

*Stadshuset, 2 tr., C.; t. »stadshuset».
Nämnden sammanträder i regel varje
helgfri fredag kl. 15,15.*

Förvaltningen av stadens fasta egendom ålåg tidigare i huvudsak drätselnämndens första avdelning (jfr nedan). År 1908 beslöt emellertid stadsfullmäktige att tillsätta en särskild nämnd, lantegendomsnämnden, för handhavande av förvaltningen av stadens utanför dess dåvarande jurisdiktion belägna egendomar, där ej någon del av dem ställts under förvaltning av annan myndighet. Lantegendomsnämnden hade även att ombesörja erforderliga åtgärder för dessa områdens tillgodogörande för olika ändamål, deras förseende med kommunikationer samt avlopps-, vatten- och andra ledningar, för så vitt dessa åtgärder icke uppdragits åt annan myndighet, ävensom upplåtelse eller försäljning av mark samt beviljande av lån för byggnadsändamål.

Sedan förslag framkommit (se sid. 66) om inrättandet av bl. a. en särskild fastighetsstyrelse, som skulle övertaga stadens samlade fastighetsförvaltning, beslöt stadsfullmäktige den 18 nov. 1918 inrätta *Stockholms stads fastighetsnämnd*. Nämnden började sin verksamhet den 1 jan. 1919, varvid den övertog dels lantegendomsnämndens förutvarande verksamhet, varjämte dit överflyttades de under drätselnämnden förut hörande organen för stadens fastighetsförvaltning, dels ock den av dåv. bostadskommittén utövade verksamheten till bostadsbristens lindrande m. m. Fr. o. m. den 1 april 1920 överfördes ytterligare till fastighetsnämnden byggnadskontorets arkitekturavdelning i samband med att nämndens uppgift vidgades till att omfatta även husbyggnader för stadens räkning.

Fastighetsnämnden har till uppgift att handhåva förvaltningen av alla Stockholms stad tillhöriga fasta egendomar, vilka icke enligt stadsfullmäktiges beslut eller eljest gällande bestämmelser stå under förvaltning av annan kommunal myndighet, att handlägga frågor rörande förvärf av fastigheter och rörande husbyggnader för stadens räkning samt att omhändervärd stadens verksamhet i bostadsärenden. Med avseende å förvaltningen av stadens fastigheter tillkommer det nämnden särskilt att tillhandahålla övriga kommunala myndigheter erforderliga lokaler och fastigheter, att, i överensstämmelse med stadsfullmäktiges beslut, avyttra eller på viss tid upplåta fast egendom ävensom eljest uppgöra förslag

till försäljning eller upplåtelse och underställa desamma stadsfullmäktige¹⁾, att efter erforderlig utredning uppgöra förslag till fastigheters användning samt därvid tillse, att tillgång på mark beredes såväl för stadens eget behov som för industri- och bostadsändamål, ävensom att åtgärder i god tid vidtagas för stadsplanens utvidgning och kommunikationernas utveckling med hänsyn härtill, att tillse, att odlingsbar mark med hänsyn tagen till det ändamål, för vilket marken är avsedd, väl utnyttjas, samt att nödiga åtgärder vidtagas till naturens skyddande, att handlägga frågor rörande friköp av å ofri och å stadens grund belägen fastighet samt att debitera, uppbära och i föreskriven ordning redovisa de inkomster, vilka inflyta av de under nämndens förvaltning stående fastigheterna. I fråga om förvärf av fastigheter för stadens räkning har nämnden till åliggande att med uppmärksamhet följa stadens behov av jord för kommunala ändamål samt till inköp föreslå, vad i sådant avseende finnes gagneligt, att, när fastighet hembjudes åt staden, företaga den utredning, som kan finnas påkallad, samt att upprätta och stadsfullmäktiges prövning underställa förberedande avtal om förvärf av fastighet för stadens räkning¹⁾, så ock att, efter stadsfullmäktiges medgivande, avsluta sådant avtal. I fråga om stadens husbyggnader ankommer å nämnden att utarbeta och framlägga förslag till sådana nybyggnader, som erfordras för fullgörande av nämndens övriga uppgifter, att verkställa stadsfullmäktiges i sådant avseende fattade beslut, så framt icke verkställighet därav uppdragits åt annan stadsmyndighet, samt att lämna stadens övriga myndigheter det biträde i hithörande frågor, varom nämnden av dem anmodas. Vid omhändervärdet av stadens verksamhet i bostadsärenden tillkommer det nämnden att hava sin uppmärksamhet riktad på att från kommunens sida vidtagas alla de åtgärder för beredande av erforderlig tillgång på sunda och billiga bostäder, vilka kunna anses falla inom kommunens befogenhetsområde, och för stadsfullmäktige eller andra vederbörliga myndigheter framlägga de förslag och i övrigt vidtaga de åtgärder, som

¹⁾ Enligt av stadsfullmäktige den 15 nov. 1920 lämnat bemyndigande åger fastighetsnämnden att för genomförande av reglering av fastighetsgränser förvärva eller avhända staden vissa mindre markområden utan att underställa resp. ärenden stadsfullmäktiges prövning.

FSN. i sådant avseende kunna anses av omständigheterna påkallade, att verkställa stadsfullmäktiges i sådant avseende fattade beslut, så framt verkställighet därav icke uppdragits åt annan stadsmyndighet, att på stadgade villkor bevilja lån för byggnadsändamål av medel, som må hava härför anvisats av stadsfullmäktige, ävensom utöva föreskriven kontroll över användningen av utlånade belopp, samt att, där stadsfullmäktige ej annorledes bestämma, själv eller genom utsedda ombud hava den befattning med bostadsärenden, som enligt allmän lag kan åligga kommunal myndighet.

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, sex andra ledamöter, vilka jämte sex suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år. När överståthållaren är tillstädes, föres ordet av honom. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Nämndens verkställande organ utgöres av fastighetskontoret, vars chef är fastighetsdirektören. I förekommande fall äger nämnden anlita biträde av stadens ombudsman och annan vederbörande stadsmyndighet. Vid nämndens sammanträden äger fastighetsdirektören närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Även vederbörande avdelningschefer i fastighetskontoret äga enligt nämndens beslut rätt och skyldighet att närvara vid nämndens sammanträden.

För revision av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer med två suppleanter.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads fastighetsnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 19 mars 1920, med ändringar den 29 maj 1925.

Stat år 1929. Utgifter: 29,821,715 kr. (därav att täckas med lånemedel 7,806,330 kr.; dessutom inom linjen förda, år 1928 beviljade lånemedelsanslag 5,682,978 kr.); inkomster: 21,625,585 kr.

Fastighetsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.; mot-tagningsstid: 11—12.

Vice ordförande.

***Magnusson, A. E.**, byggmästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

***Ahlin, G. H. G.**, redaktionssekreterare, stadsfullm.

***Lindhagen, C. A.**, borgmästare, stadsfullm.

Tengelin, C. A. H., tjänsteman, stadsfullm.

Thorberg, J. A. J., landsorganisationens ordf., stadsfullm.s 2:e vice ordf.

Åkerlinth, J. G., direktör.

Suppleanter.¹⁾

***Stael von Holstein, Ch. Mathilda**, advokat.

***Almström, O. H.**, disponent, stadsfullm.

Engberg, J. A. A., murare.

***Grimlund, O. B.**, redaktör, stadsfullm.

Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.

Nyström, C. O. A., överstelöjtnant.

Fastighetssekreterare.

Sellberg, M. (se nedan).

Fastighetsnämndens delegerade.

Nämnden äger mellan sina ledamöter fördela göromålen på sätt lämpligast synes, ävensom uppdraga åt en eller flera av sina ledamöter eller åt fastighetsdirektören att handhava särskilda förvaltningsärenden. Beslut, som på grund av sådant uppdrag fattas, skall anmälas vid nämndens nästa sammanträde. I enlighet härmed har nämnden beslutat tillsätta nedanstående särskilda delegationer ävensom uppdraga åt ordföranden att vara medlem av samtliga av nämnden nu eller framdeles tillsatta delegationer.

Hyresdelegerade

(för handläggning av hyresärenden).

Sandberg, H. K. A., ordf. (självskr.); **Almström, O. H.**; **Stael von Holstein, Ch. Mathilda**; **Tengelin, C. A. H.** (suppl.); **Carlsson, O.** (suppl.); **Grimlund, O. B.** (suppl.).

Husbyggnadsdelegerade

(för handläggning av husbyggnadsärenden, med skyldighet dock för delegerade att i frågor av principiell betydelse inhämta nämndens beslut).

Sandberg, H. K. A., ordf. (självskr.); **Magnusson, A. E.**; **Nyström, C. O. A.**; **Thorberg, J. A. J.**; **Stael von Holstein, Ch. Mathilda** (suppl.); **Carlsson, O.** (suppl.); **Ahlin, G. H. G.** (suppl.).

Fastighetsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1928 års räkenskaper och förvaltning).

Björkman, J. W., direktör, stadsfullm.

Persson, P. G., faktor, stadsfullm.

Törnberg, A. O. O.son, förste reparatör.

¹⁾ Suppleanterna upptagas här i samma ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas resp. ersättare de, enligt nämndens beslut, i första hand skola vara; herr Carlsson är därjämte ersättare för ordföranden.

Suppleanter:

Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.
 Mossberg, K. W. R., civilingenjör, stadsfullm.

Fastighetsnämndens kansli.

Stadshuset, 2 tr., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—14.30, lördagar och dag före helgdag 10—14.

Kansliet förestås av fastighetssekreteraren, vilken tillika närmast under fastighetsdirektören är chef för fastighetskontorets expedition (se nedan). Fastighetssekreteraren åligger bl. a. att föra protokoll vid nämndens och dess delegationers sammanträden samt att uppsätta beslutade skrivelser och utlåtanen m. m.

Fastighetssekreterare (21).

Sellberg, M.

En stenograf (3,400 kr.).

Fastighetskontoret.

Adresser och telefoner: se nedan; expeditionstid: 10—14.30, lördagar och dag före helgdag 10—14.

Fastighetskontoret är fastighetsnämndens verkställande organ; såsom sådant har kontoret till åliggande att närmast under nämnden handhava den stadens fastighetsförvaltning m. m., som tillkommer nämnden, ävensom efter anmodan lämna annan stadsmyndighet nödigt biträde i alla till kontorets arbetsområde hörande frågor.

Fastighetskontorets chef är fastighetsdirektören, vilken bl. a. åligger att bereda och för fastighetsnämnden föredraga de ärenden, som tillhöra dess avgörande. Kontorets verksamhet är fördelad på sex avdelningar: expeditionen, kamerala avdelningen, gatureglerings-, lantegendoms-, hushygnads- och hyresavdelningarna (jfr nedan).

Fastighetsdirektör

(20,000 kr.).

Hasselquist, N. (förordn. t. o. m. ^{31/3} 1930); mottagningstid: 11—12.

Expeditionen.

Stadshuset, 2 tr., C.; t. »stadshuset».

Expeditionen, vars chef är fastighetssekreteraren (se ovan), skall ombesörja diarietförelägg och registrering av till fastighetsnämndens och fastighetskontorets handläggning hörande ärenden, uppsättande och expediering av utlåtanen, skrivelser, föredragningslistor m. m. samt upphandling av erforderliga kontorsförnödenheter.

Notarie (18).

Ljungdahl, L. O.

Registrator

(5,700 kr.).

Ericsson, K. W.

En kontorsskrivare (7), ett kontorsbiträde (5), tre extra kontorsbiträden (2,760—2,340 kr.), en extra vaktmästare (2,280 kr.).

Kamerala avdelningen.

Stadshuset, 2 tr., C.; t. »stadshuset».

Kamerala avdelningen, vars chef är kamreraren, skall handhava kontorets penningförvaltning och bokföring, förvara kontrakt (med undantag av nyttjanderättskontrakt) jämte tillhörande handlingar, värdepapper och säkerhetshandlingar, tillse att dessa vederbörligen vidmakthållas, förnyas eller erforderliga uppsägningar företagas, ävensom handhava brandförsäkrings-, taxerings- och skatteärenden.

Kamerala avdelningen handhar jämväl stadens verksamhet för beredande av sekundärkredit åt byggnadsföretag med smålägenheter.

Kamrerare (20).

Rendahl, J. F.; mottagningstid: 10—12.

Bokhållare.

Lindqvist, F. P. (18); en vakant (17); Israelsson, L. A., Fredriksson, H. F., Lundberg, N. E. (13).

Två extra bokhållare (3,600 kr.), en kontorsskrivare (7), en extra kontorsskrivare (3,840 kr.), två kontorsbiträden (5), två extra kontorsbiträden (2,580 kr.), en extra vaktmästare (2,280 kr.).

Gaturegleringsavdelningen.

Stadshuset, 3 tr., C.; t. »stadshuset».

Från stadsingenjörskontoret överfördes vid fastighetsnämndens inrättande den avdelning av kontoret, som haft till uppgift att avgiva infordrade yttranden i frågor om ändring av eller tillägg till stadsplanen, friköp och lösen av ofria tomter, köp och försäljning av mark för stadens räkning. Inom fastighetskontoret har denna avdelning, gaturegleringsavdelningen, till uppgift att handhava ärenden angående genomförande av fastställd stadsplan och lämplig tomtindelning inom fastställda kvarter, inköp och friköp av för dylika regleringar eller eljest för stadsplans lämpliga genomförande erforderliga fastigheter, försäljningar av stadens egna stadsplanereglerade tomter, ekonomiska underhand-

Fsn.

lingar och uppgörande av avtal angående stadsplans fastställande och genomförande å enskilda markområden samt mätningar, utstakningar och arealberäkningar för övriga avdelningars behov.

Avdelningens chef är förste ingenjören, vilken förutom handläggningen av ovannämnda ärenden åligger att uppgöra förberedande förslag till stadsplaneändringar för stadens fastigheter i syfte att därigenom åstadkomma ett mera ekonomiskt eller lämpligare utnyttjande av desamma samt att förteckna och bevaka stadens servitutsrättigheter.

Förste ingenjör (26).

Eggert, G. E.; mottagningstid 10—12.

Byråingenjör (20).

Virgin, C. Å. A.

Biträdande ingenjör
(6,300 kr.).

Giöbel, N. F.

Ingenjör (17).

Harding, C. H.

Extra bokhållare
(5,100 kr.).

Wallenberg, H. V.

Extra ingenjör
(4,800 kr.).

Alván, D. M.

En *kontorsskrivare och stenograf* (7), tre *ritbiträden* (7), ett *extra ritbiträde* (2,460 kr.), en *extra vaktmästare* (2,100 kr.), ett *extra vaktmästarbiträde* (1,200 kr.).

Lantegendomsavdelningen.

Stadshuset, 4 tr., C.; t. »stadshuset».

Lantegendomsavdelningen har till uppgift att utarbeta förberedande planer för icke stadsplanelagda markområdens utnyttjande för olika ändamål samt förslag till dessa områdens förseende med nödiga kommunikationer ävensom till utvidgning av exploateringsområdena, att handhåva ärenden angående tomträttsupplåtelser för bostadsändamål samt att uppgöra arendekartor och utföra mätningar, utstakningar och arealberäkningar för kontorets eller andra myndigheters behov.

Avdelningens chef är förste ingenjören, vilken förutom handläggningen av ovannämnda ärenden åligger att handhåva ledningen av stadsplanarbetet för stadens och enskildas marker å stadens ytterområden.

Förste ingenjör (25).

Dahlberg, L. A.; mottagningstid: 10—12.

Byråingenjör (20).

Hæggström, E. A. A.

Biträdande ingenjörer
(6,600—6,000 kr.).

Lundvall, Chr.; Holst, C. A.; Ljungberger, A. T.

En *extra ingenjör* (4,500 kr.).

En *amanuens* (4,800 kr.), två *ritbiträden* (7), två *extra ritbiträden* (2,760—2,460 kr.), ett *extra skrivbiträde* (3,000 kr.), en *extra vaktmästare* (2,100 kr.), tre *mättningsbiträden*.

Husbyggnadsavdelningen.

Munkbron 1, St.; t. »stadens husbyggnader».

Husbyggnadsavdelningen, vilken förut utgjorde byggnadskontorets arkitekturavdelning, överflyttades vid den kommunala omorganisationen 1920 till fastighetsnämnden. Avdelningen uppgör förslag till husbyggnader, verkställer desamma uppförande, utför underhåll av hus och statyer samt lämnar arkitektbiträde vid bro-, gatu- och parkanläggningar m. m.

Husbyggnadsavdelningen verkställer dessutom värderingar av och utövar viss uppsikt över enskilda byggnadsföretag, som åtnjuta ekonomiskt understöd från stat och kommun (jfr sid. 91).

F. n. pågår utredning angående omorganisation av husbyggnadsavdelningen.

Arkitekt och chef (25).

Melin, C. O. (förordnad t. o. m. ³¹/s 1934); t. 10450 och »stadens husbyggnader»; mottagningstid: 13—15.

Ingenjör (19).

Öhman, G. A.

Ritbyrån.

Adress och telefoner: se ovan.

Föreståndare.

Chefen (se ovan).

Arkitekter (18).

Hjertén, P. G.; Nygren, W.; Perno, K. F.; Julin, H.

Ingenjörer (18).

Wikert, E., för byggnadskonstruktioner; Mortenson, E. T., för gas-, vatten- och avloppsledningar; Smith, A. O., för elektriska installationer.

Extra arkitekter och ingenjörer
(6,600—5,400 kr.).

Johanson, W.; Andersson, F. O. G.; Hartwig, M.; Sahlin, E.; Eklöf, V. S.; Bjurbäck, S. A. E.; Rahmqvist, C. F.; Pettersson, C. V.; Håkanson, B. A.

Två *extra ritare* (3,180—2,160 kr.), ett *kontorsbiträde* (5), ett *vaktmästarbiträde* (1,140 kr.).

Byggnadsbyrån.

Adress: se ovan; t. »stadens husbyggnader», till expeditionen dessutom 116 24.

Stadsbyggmästare (23).

Linders, A.; mottagningstid: 13—15 (lördagar 13—14).

Ingenjör (19).

Westerlund, D.; mottagningstid: 13—15 (lördagar 13—14).

Kontrollant (17)

(kostnadsberäknare).

Scheja, J., tjl. (se sid. 249), *tjff. Blom, G. N.* (se nedan); mottagningstid: 13—15 (lördagar 13—14).

Kontrollanter (17)

(för byggnadsarbeten).

Persson, J.; **Norgren, O.**; **Lund, P. A.**; mottagningstider: 12,30—14 (lördagar 12—13).

Extra ingenjörer

(5,700—5,400 kr.).

Blom, G. N. (se ovan); **Johánnsen, K. A. S.**; **Hedqvist, A. S.**

Kontrollanter (15)

(för specialarbeten).

Börjesson, B. O. (för målningsarbeten); **Carlsson, C. L.** (för plåtslagerarbeten); en vakant (för rörledningsarbeten).

Tolv *extra tjänstemän* (kontrollanter m. fl.) (6,600—2,160 kr.).

Kontorsskrivare (11).

Appelberg, f. Nilsson, I. K. V. (Stina), räkenskapsförare.

Fem *extra kontorsbiträden* (2,580—1,980 kr.), en *extra vaktmästare* (3,060 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,500 kr.); två *verkmästare* (14), fem *verkmästare* (12) (därav fyra vakanta), fyra *extra verkmästare* (4,500—4,140 kr.), tre *biträdande verkmästare* (4,320—3,840 kr.) samt 215 *arbetare* (vid 1929 års början).

Egnahemsbyrån.

Stadshuset, 2 tr., C.; t. »stadshuset».

Egnahemsarkitekt

(7,200 kr.).

Engström, P. E.; mottagningstid: 13—15 (lördagar 13—14,30).

Extra arkitekter och ingenjörer

(6,300—5,100 kr.).

Karlsson, N.; **Arlon, E.**; **Ekeman, C. L.**; **Jarl, E. W.**
Två *extra ritbiträden* (2,640—2,340 kr.).

Hyresavdelningen.

Stadshuset, n. b., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—15.

Närmaste värden om stadens fastigheter var sedan 1892 anförtrodd åt hyreskontrollanten, som förestod en avdelning av kammarkontoret, vanligen benämnd hyreskontoret. Fr. o. m. 1919

ställdes hyreskontrollanten och hyreskontoret under fastighetsnämnden och införlivades med fastighetskontoret såsom dess hyresavdelning.

Hyresavdelningen, vars chef är hyresintendenten, har till uppgift att handhåva samtliga hyres- och arrendoupplåtelse ävensom debitering och indrivning av hyror, arrenden och avgälder samt att öva tillsyn över samtliga under fastighetsnämnden stående fastigheter.¹⁾ Hyresintendenten åligger bl. a. att upprätta förslag till uthyrning eller annan användning av nämnda fastigheter, att efter bemyndigande å stadens vägnar underteckna hyres- och arrendekontrakt, att låta föra särskilda förteckningar (hyreslängder) över stadens fastigheter, lägenheter och hyresgäster, att hava närmaste värden om samtliga hyres-, arrende- och tomträttskontrakt med därtill hörande handlingar, att övervaka uppbörden av hyres- och arrendavgifter samt utöva närmaste förmanskapet över tillsyningsmännen (vice värdarna), att delta i de årliga besiktningarna å stadens fastigheter, att i samråd med husbyggnadsavdelningen upprätta förslag till reparationer o. d., att vid fråga om inköp av fastighet verkställa besiktning å densamma och avgiva yttrande över hyresbelopp o. d. samt att tjänstgöra som nämndens ombud vid laga syn å lantegendomarna. — Tillsyningsmännen (vice värdarna) åligger att utöva tillsyn över resp. fastigheter samt för detta ändamål ofta besöka dem, att indriva förfallna hyres- och arrendavgifter samt att å stadens räkning i bank omedelbart och senast påföljande dag insätta uppburna medel ävensom i övrigt tillse, att hyresgästerna fullgöra sina skyldigheter, att till hyresintendenten avgiva förslag till uthyrning av lediga lägenheter och tomter samt till behövliga reparationsåtgärder; då bristfälligheter uppstå, vilka kräva skyndsamt åtgärd, äger tillsyningsman att direkt påkalla hjälp av husbyggnadsavdelningen eller vederbörlig entreprenör. — Agronomen åligger att utöva tillsyn över de under nämndens förvaltning stående lantegendomarna²⁾, efterse dessas rationella skötsel samt vidtaga lämpliga åtgärder för erforderligt naturskydd, att övervaka arrendatorernas fullgörande av sina skyldigheter, att till hyresintendenten framställa förslag till åtgärder för ett rationellt utnyttjande av egendomarna, därvid särskilt tillse, att all odlingsbar mark utnyttjas, samt att biträda vid besiktningar och syna å egendomarna. Agronomen har jämväl att

¹⁾ Vissa av stadens fastigheter förvaltas av andra kommunala myndigheter än fastighetsnämnden (drätselnämnden, hälsovårdsnämnden, fattigvårdsnämnden, folkskolektionen, barnavårdsnämnden, biblioteksstyrelsen, industriverkstyrelsen, hamnstyrelsen, gatunämnden, slakthus- och saluhallsstyrelsen samt kyrkogårdsnämnden).

²⁾ Närmare uppgifter rörande areal m. m. för stadens lantegendomar återfinnas i kalenderns statistiska avdelning.

Fsn. utöva inseende över jordbruket å de under industriverksstyrelsens och hamnstyrelsens förvaltning stående lantegendomarna, mot ersättning, som gottgöres av nämnda myndigheter. Den närmare tillsynen och skötseln av skogsmarkerna å de under nämndens förvaltning stående lantegendomarna handhaves av en jägmästare med biträde av en skogvaktare (se nedan). Samma jägmästare handhar även tillsyn och skötsel av under vattenledningsverkets m. fl. myndigheters förvaltning stående skogar (jfr sid. 234).

Avlöningar m. m. Tio tillsyningsmän: därav en med 0,375 % provision å influtna hyror; nio med arvode 1,500—3,540 kr. per år jämte 0,375 % provision å influtna hyror; tillsyningsmannen för fastigheten Högbergsgatan 71 —77 arvode 5,400 kr.

Hyresintendent (24).

Starck, P. O.; t. »stadshuset» och 303 97; träffas säkrast 10—12.

Bokhållare.

Brobeck, E. U. (18); Haglund, I. E. (17).

Kontorsskrivare (11).

Westerlund, Ebba M. Z.

En *extra tjänsteman* (5,100 kr.). två *amanuenser* (4,200—3,900 kr.), en *kontorsskrivare* (7), två *kontorsbiträden* (5).

Dessutom: en *värmeledningsskötare* (6) inom egendomen Slottsbacken 6; till *värmeledningsskötare och eldare* vid stadens egendomar i övrigt: anslag 24,500 kr.

Agronom

(6,600 kr.).

Nisbeth, C. W. Cson; träffas säkrast tisdagar, torsdagar och lördagar 10—12.

Jägmästare

(1,200 kr.).

Öhrström, C. A., hovjägmästare.

En *skogvaktare* (13).

Stadshuset.¹⁾

Stadshusets telefonväxel (t. »stadshuset») hålles öppen 8,30—22 (lördagar under juni—aug. 8,30—19) samt vid stadsfullmäktiges sammanträden till sammanträdenas slut; stadshusets portvaktsrum även t. K. 6 58.

Lokaler för stadens styrelse och förvaltning.

¹⁾ Stadshuset visas för allmänheten vardagar kl. 10 och söndagar kl. 12 mot en avgift av 50 öre per person samt dessutom avgiftsfritt söndagar kl. 10. Stadshustornet hålles öppet för allmänheten alla dagar kl. 11—15 under tiden 1 maj—30 sept. och kl. 11—13 under oktober, mars och april månader; under tiden 1 nov.—1 mars hålles tornet öppet endast söndag och helgdagar kl. 11—13. Afgiften till tornet utgör 50 öre för gående och 1 kr. för dem, som använda hiss. (Om avgifternas användning se sid. 278.)

som i äldre tid främst handhades av magistraten, inrymdes under denna tid i regel i rådhuset (se sid. 46). Vid Södermalmsstorg uppfördes därjämte omkring år 1670 ett »stadshus», där staden fick källarefrihet för utländska drycker till viss mängd. I denna byggnad inrymdes sedermera bl. a. lokaler för Södermalms kämnärsrätt och för ett stadens fängelse.

I den mån borgerskapets betydelse och inflytande å stadens angelägenheter växte, uppkom behovet av en samlingslokal för rådspäning i för borgarna gemensamma angelägenheter. I anledning härav uppfördes åren 1768—1776, med användande av en av riksdagen beviljad borsbyggnadsavgift å in- och utgående varor, ett borshus vid Stortorget. I detta inrymdes lokaler för borgerskapets bemedlingskommission och vissa andra borgerskapets institutioner. Efter stadsfullmäktigeinstitutionens inrättande år 1862 togs borshusets stora sal i anspråk för stadsfullmäktiges sammanträden, varjämte även beredningsutskottets sessionsrum och stadsfullmäktiges expedition inrymdes i borshuset. För stadens nämnder och övriga förvaltningsorgan voro (och äro i viss utsträckning alltjämt) lokaler beredda på olika ställen i staden. På grund av den ökade omfattningen av den kommunala administrationen franträdde i början av 1900-talet behov av att åstadkomma ett lokalt sammanförande av stadens mera centrala förvaltning.

Bl. a. i detta syfte beslöt stadsfullmäktige den 27 mars 1911 att uppföra ett stadshus i kv. Eldkvarnen å Kungsholmen i enlighet med av arkitekten R. Östberg uppgjorda ritningar. Uppförandet av stadshuset uppdrogs åt en särskild, av stadsfullmäktige utsedd nämnd, stadshusnämnden. Stadshusets högtidliga invigning ägde rum den 23 juni 1923. Kostnaderna för stadshusets uppförande och inredning beräknades ursprungligen till omkring 7,000,000 kr., men stegrades sedermera avsevärt på grund av den inträdda fördyringen å materialier och arbetskraft. Totalkostnaderna för stadshusbyggnaden, inberäknat kostnader för inredning, möblering och konstnärlig dekorerings m. m. samt för ordnande av områdena omkring byggnaden, hava uppgått till c:a 17,700,000 kr. Kostnaderna hava bestridits dels med av stadsfullmäktige anvisade medel, dels med donationsmedel till ett sammanlagt belopp av omkring 1,700,000 kr. I stadshuset finnas dels vissa festivitetslokaler, dels sammanträdeslokaler för stadsfullmäktige och andra kommunala myndigheter, dels och tjänstelokaler för ett stort antal kommunala verk och kontor.¹⁾ — Rörande stads-

¹⁾ Preliminärt förslag föreligger f. n. om uppförande å ett område mellan järnvägen och Klara sjö av en större byggnad, som bl. a. skulle inrymma lokaler för flertalet av de kommunala förvaltningsorgan (frånsett anstalter o. d.), som ej äro förlagda till stadshuset. (Se Utl. 1929: nr 67.)

husets fortsatta konstnärliga utsmyckning se sid. 278.

Stadshusets förvaltning handhaves direkt av fastighetskontorets hyresavdelning; stadshusförvaltaren är underställd hyresintendenten.

(Beträffande uthyrning av stadshusets festivitetslokaler gälla särskilda av fastighetsnämnden antagna bestämmelser.)

Stadshusförvaltare

(7,200 kr.).

Nordgren, A. G.

Övervaktmästare (13).

Sandahl, F. G. W.; t. 341 37.

Maskinist (13).

Lindberg, K. E. G.; t. 341 38.

En *reparatör* (7), tre *eldare* (6), två *snickare* (3,480—3,180 kr.), en *målare* (3,480 kr.), en *extra vaktmästare* (2,580 kr.), två *portvakter* (5), fyra *nattvakter* (2,730—1,800 kr.), en *gårdskar* (5), en *extra gårdskar* (2,340 kr.), två *parkvakter* (2,530—2,340 kr.), en *telefonist* (5), tre *telefonister* (4), en *överstäderska* (1,500 kr.), femtio *städerskor* (840 kr.).

Övriga fastigheter.

Tillsyningsmän och vice värdar.

Distrikt I, omfattande Klara, Kungsholms och St Görans församlingar samt Stora och Lilla Essingen.

Tinggren, G. A.; mottagning: Ulriksborg, Stadshagen, C., torsdagar och lördagar 9—10, fredagar 18—19, första, andra och tredje helgfria dagen i varje månad 18—20; rådhuset, norra flygeln, n. b., C., tisdagar 9—10, torsdagar 18—19; å helgdagsaftnar ingen mottagning, å lördagar ingen kvällsmottagning; t. K. 42 37.

Distrikt II, omfattande Adolf Fredriks, Gustav Vasa, Johannes och Matteus församlingar.

Schold, E. G.; mottagning: Västeråsgatan 9, 1 tr. t. h., Va., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 17—19; å helgdagsaftnar ingen mottagning, å lördagar ingen kvällsmottagning; t. 818 74.

Distrikt III, omfattande Jakobs, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar med Hjorthagen och Djurgården.

Johansson, E.; mottagning: Styrmansgatan 22, Ö., måndagar 18—19, torsdagar 9—10; Jägmästaregatan 16, n. b., Hjorthagen, tisdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 17—19 (med undantag av fredagar); å helgdagsaftnar ingen mottagning, å lördagar ingen kvällsmottagning; t. V. 6 53.

Distrikt IV, omfattande Nikolai församling och del av Katarina församling.

Hansson, H. O.; mottagning: Brunnbacken 6, 1/2 tr. t. h., Sö., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 18—19; å helgdagsaftnar ingen mottagning, å lördagar ingen kvällsmottagning; t. S. 341 32.

Distrikt V, omfattande Sofia församling samt del av Katarina församling.

Thorell, H. F. T.; mottagning: Värmdögatan 55, Sö., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, måndagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; å helgdagsaftnar ingen mottagning, å lördagar ingen kvällsmottagning; t. S. 342 43.

Distrikt VI, omfattande Katarina församling väster om Götgatan samt del av Högalids församling.

Hjelmberg, A.; mottagning: Skånegatan 2, Sö., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, måndagar och fredagar 18—19, första, andra och tredje helgfria dagen i varje månad 9—13 och 17—19; å helgdagsaftnar ingen mottagning, å lördagar ingen kvällsmottagning; t. S. 113 92.

Distrikt VII, omfattande Maria församling samt del av Högalids församling.

Carlsson, C. G.; mottagning: Krukmakaregatan 22, 1 tr., Sö., tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 9—11 och 18—19; å helgdagsaftnar ingen mottagning, å lördagar ingen kvällsmottagning; t. S. 57 48.

Distrikt VIII, omfattande Brännkyrka församling.

Björkman, C. O., Handelsvägen 26, Enskede; mottagning: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19; Sannadal, den 1:a och 15:e i varje månad (resp. nästföljande vardag) 14—15; Årstadal, den 1:a och 15:e i varje månad (resp. nästföljande vardag) 12—13; Fredriksdal, den andra helgfria dagen i varje månad 16—17; å helgdagsaftnar ingen mottagning, å lördagar ingen kvällsmottagning; t. Enskede 11 30.

Distrikt IX, omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen.

Wahl, C. V., Brommavägen 175, 2 tr., Äppelviken; mottagning: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10, onsdagar och fredagar 18—19, första och andra helgfria dagen i varje månad 18—19; å helgdagsaftnar ingen mottagning, å lördagar ingen kvällsmottagning; t. Äppelviken 10 69.

Egendomen Högbergsgatan 71, 73, 75 & 77, Fatbursgatan 10 & 12 (Nürnbergsfastigheterna).

Peterson, O. B.; mottagning: Högbergsgatan

FsN. 71, Sö., alla helgfria dagar 10—12; t. S. 137 42.

Koloniträdgårdsexpeditionen.

Riddarhustorget 8 (gamla rådhuset), östra flygeln, 1 tr., St.; t. N. 27 17; expeditionstid: 10—15, dessutom tisdagar, onsdagar och fredagar 18—19.

Sedan föreningen Koloniträdgårdar i Stockholm genom av stadsfullmäktige den 21 februari 1921 godkänt avtal å fastighetsnämnden överlätit den av föreningen bedrivna koloniträdgårdssammanslutningen och fastighetskontoret sålunda kommit att handhava alla direkta upplätelser för koloniträdgårdssammanslutningen, har för den närmaste handläggningen av koloniträdgårdssakerna upprättats en under hyresavdelningen sorterande *koloniträdgårdsexpedition*. (Jfr även koloniträdgårdsrådet, sid. 97.)

Assistent

(5,400 kr.).

Åbergsson, Anna M. A.

Arkitekt

(2,400 kr.).

Rudskog, J. E. Lson; mottagning: onsdagar 18,30—19,30.

Trädgårdskonsulent

(3,900 kr.).

Wing, I.; träffas säkrast vardagar (utom måndagar) 9—11.

En *kontrollant för byggnadsverksamheten* (4,500 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (3,060 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,860 kr.).

Inkvarteringar.

Sivertska kasernen, Tjörhovsgatan 11, Sö.; t. 130 73, S. 346 34.

Staden har skyldighet att inkvartera trupper, som av en eller annan anledning tillfälligtvis uppehålla sig i staden. Härför är reserverad en del av den byggnad, Tjörhovsgatan 11 (den s. k. Sivertska kasernen), i vilken Katarina brandstation är inrymd. För övrigt fullgör staden större delen av sin inkvarteringsskyldighet genom avtal med garnisonsregementena, till vilka utgå inkvarteringsersättningar.

Förutom för militära inkvarteringar användes Sivertska kasernen även för inkvarteringar av andra slag, såsom vid kongresser, skyttmöten, skolresor och dylikt, för vilka inkvarteringarsättning i regel erläggas av de inkvarterade.

Kasernmästare

(990 kr.).

Selldén, H., förste brandkapten.

Badinrättningar.

Jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 4 mars 1929 hava å staden ankommande ärenden rörande anordningar för bad m. m. fr. o. m. den 1 maj 1929 överflyttats från fastighetsnämnden till den nyinrättade *idrottsstyrelsen* (se sid. 229).

Tvättthus.

Götgatan 1 (ingång under Katarinavägen), Sö.; t. S. 47 43.

Med hänsyn till bristen på tvättplatser för enskilda tvätterskor, särskilt för befolkningen inom staden mellan broarna, beslöt stadsfullmäktige den 15 nov. 1920 anvisa erforderliga medel till anordnande av en kommunal tvätthusinrättning i huvudstaden.

Det kommunala tvätthuset, som öppnades för allmänheten den 19 sept. 1921, är i främsta rummet avsett för husmödrar, som själva måste ombesörja sin tvätt annorstädes än inom den fastighet, där de äro bosatta, men däremot endast i andra hand för yrkestvätterskor. I tvätthuset, som är försett med moderna tekniska anordningar efter engelskt mönster, finnas 21 tvättplatser, av vilka tre äro avsedda för maskintvätt och de övriga för handtvätt.

Stat år 1929. Utgifter: 51,450 kr.; inkomster: 37,000 kr.

Föreståndarinnan

(2,400 kr.).

Söderkvist, Hilda.

En *maskinskötare* (3,360 kr.), ett *eldarbiträde* (2,400 kr.).

Tjänstemän vid fastighetskontoret utan placering å särskild avdelning.

Byrdängenjör

(7,800 kr.).

Berg, J. G.

Affärsarkitekt

(7,000 kr.).

Laurelius, G. E.

Byggmästare

(7,200 kr.).

Olsson, O.

En *biträdande ingenjör* (5,400 kr.), en *extra vaktmästare* (2,280 kr.) samt dessutom tillfälligt anställda biträden.

Småstugebyrån.

Stadshuset, n. b., C.; t. »stadshuset».

I huvudsaklig överensstämmelse med en av herr J. S. Hedström väckt motion beslöt stadsfullmäktige den 15 nov. 1926 vidtaga vissa åtgärder för åstadkommande av c:a 200 s. k. småstugor (med 1—3 rum och kök) å staden tillhörig mark i Bromma (Olovslund) och Brännkyrka (Skarpnäck). Åt fastighetsnämnden uppdrogs samtidigt att vidtaga erforderliga åtgärder för beslutets verkställande. Den 18 febr. 1929 beslöt stadsfullmäktige lämna sin medverkan för uppförande av ytterligare c:a 200 småstugor (inom Åkeshov i Bromma och Skarpnäck i Brännkyrka) samt bemyndigade fastighetsnämnden att bringa beslutet i verkställighet.

Då det fastighetsnämnden i berörda hänseende lämnade uppdraget i väsentlig mån skiljer sig från tidigare av nämnden handlagda frågor, har fastighetsnämnden ansett lämpligt vidtaga särskilda åtgärder för uppdragets fullgörande. Nämnden har sålunda beslutat uppdraga åt sina husbyggnadsdelegerade att handhava småstugeverksamheten, med skyldighet att inför nämnden anmäla vidtagna dispositioner. För företagets bedrivande har inrättats en särskild, direkt under husbyggnadsdelegerade ställd expedition, den s. k. småstugebyrån.

För utförligare upplysningar rörande stadens ifrågasvarande verksamhet hänvisas till Utl. nr 52 för 1929.

Chef.

Dahlberg, L. A., förste ingenjör (se sid. 92).

Biträdande ingenjör.

Ljungberger, A. T. (se sid. 92).

En *bokhållare*, en *vaktmästare* och *skrivbiträde* samt tillfällig personal.

Under själva byggnadstiden äro därjämte anställda två *konsulenter* och *kontrollanter* samt två *förrädsförvaltare* jämte erforderliga tillfälliga biträden åt dessa.

Stockholms stads koloniträdgårdsråd.

Med den stora omfattning, som koloniträdgårdsverksamheten numera tagit, har det visat sig önskvärt att giva densamma en enhetlig behandling från stadens sida. (Jfr sid. 96.) I detta syfte beslöt dåvarande lantegendomsnämnden den 16 januari 1918 att upprätta ett *»Stockholms stads koloniträdgårdsråd»*.

Rådet åligger att i frågor rörande koloniträdgårdsverksamheten tillhandagå fastighetsnämnden och stadens övriga myndigheter med sakkunnig hjälp. Det åligger rådet i sådant utseende bl. a. att yttra sig angående upplåtande av nya koloniträdgårdsområden och i samband därmed föreslagna upplåtelsevillkor, att granska planer och ifrågasatta åtgärder för områdenas iordningsställande, att uppmärksamt följa byggnadsverksamhet och ordningsförhållanden inom koloniträdgårdsområdena och att härvid särskilt handhava den av staden utövade kontrollen, att tillhandahålla billiga typritningar för kolonistugor och övriga erforderliga byggnader samt att i övrigt med uppmärksamhet följa koloniträdgårdsrörelsen inom staden och dess närmaste omgivning samt göra framställningar och vidtaga åtgärder, som kunna anses gagneliga för rörelsens utveckling.

Rådet, som består av nio av fastighetsnämnden utsedda ledamöter jämte lika många ersättare, står under överinseende av fastighetsnämnden, till vilken det före den 1 februari varje år skall avlämna berättelse över föregående års verksamhet.

För sitt arbete äger det att anlita fastighetskontoret enligt närmare anvisning av fastighetsnämnden eller fastighetsdirektören.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads koloniträdgårdsråd, antagen av lantegendomsnämnden den 16 januari 1918.

Ledamöter.

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm., ordf. (självskr.); **Cederblom, W. F.**, kontorist; **Dahlberg, L. A.**, förste ingenjör; **Lindhagen, Anna J. J.**, föreståndare, vice ordf.; **Lundgren, C. F. T.**, vaktmästare; **Meijer, A. E.**, kamrerare; **Schön, A. F.**, assistent; **Starck, P. O.**, hyresintendent; **Westholm, J. S.**, stadsarkitekt. *Ersättare*¹⁾: **Stael von Holstein, Ch.** Mathilda, advokat; **Wahlén, P. A.**, skofabriksarbetare; **Hæggström, E. A. A.**, byråingenjör; **Gréen, J. G.**, trädgårdsassistent; **Johansson, J. A.**, poliskonstapel; **Holm, A. M. E.**, järnsvarvare; **Lindgren, A. T.**, blomsterhandlare; **Nisbeth, C. W. C.** son, agronom; **Rudskog, J. E.** L:son, arkitekt.

Sekreterare.

Åbergsson, Anna M. A. (se ovan).

¹⁾ Här upptagna i samma ordning som de ledamöter, vilkas resp. ersättare de äro.

Stockholms stads byggnadsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Byggnadsnämnden.

Stadshuset, 3 tr., C.; t. »stadshuset»; sessionstid: varje onsdag.

Byggnadsordningarna av 1725, 1736, 1763 m. fl. är hava efter hand blivit avlösta med nya författningar i enlighet med utvecklingens krav. Huvudstadens nuvarande enskilda byggnadsverksamhet regleras genom byggnadsstadgan för rikets städer av den 8 maj 1874, Stockholms stads byggnadsordning av den 13 dec. 1890 samt lagen om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917. Dessa författningar avse upprättande och genomförande av stadsplan ävensom i samband därmed tillgodoseende av det allmänna och den enskilde byggherrens rätt samt invånarnas säkerhet i sanitärt avseende m. m.

Uppsikten över den enskilda byggnadsverksamheten samt tomtregleringen i huvudstaden handhades tidigare av magistratens byggnads- och ämbetskollegium samt (från år 1849) av dettas arvtägare handels- och ekonomikollegiet (jfr sid. 44). En stadsingenjör hade tillsatts redan år 1636 och den förste stadsarkitekten (Nikodemus Tessin d. ä.) utnämndes år 1661.

Närmaste inseedet över Stockholms stads bebyggande utövas numera av byggnadsnämnden, vars verksamhet började år 1875 och som avgör alla ärenden, vilka skola enligt byggnadsstadgan, fastighetsbildningslagen och byggnadsordningen bedömas och ej tillhöra annan myndighets prövning. Nämnden äger att genom föreläggande av vite göra sig hörsammad. Den består av fem ledamöter, valda för fyra år, två av magistraten och tre av stadsfullmäktige, med lika många suppleanter, jämval utsedda för fyra år. Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 6 dec. 1926 för perioden 1927—1930. För ett år i sänder väljer nämnden sin ordförande.

Byggnadsnämnden bör ägna synnerlig uppmärksamhet däråt, att i avseende å stadsplanen vidtagas alla de förbättringar, som kunna åstadkommas (rörande stadsplanenämndens verksamhet se sid. 102), och att vad som därintinnan bestämts noga efterleves, att tomtreglerna garna bliva ändamålsenligt verkställda m. m., ävensom att i byggnadsordningen införas sådana bestämmelser, som kunna leda till stadens ändamålsenliga bebyggande. I alla till byggnadsnämndens omvårdnad hörande frågor av sådan beskaffenhet, att de skola av stadsfullmäktige prövas, äger nämnden att hos fullmäktige väcka förslag och göra andra fram-

ställningar. Nämnden äger ock, där den finner omständigheterna därtill föranleda, göra framställningar hos överståthållarämbetet. Innan stadsfullmäktige avgöra förslag till stadsplan eller ändring därav, till stadgande i byggnadsordningen eller till tomtreglering, där sådan bör av stadsfullmäktige prövas, skall, såvida ej byggnadsnämnden själv väckt förslaget, dess yttrande inhämtas.

Nämnden har till sitt biträde en stadsarkitekt och en stadsingenjör samt i övrigt åtskilliga tjänstemän (se nedan). Stadsarkitekten skall vara tillstådes vid nämndens sammanträden med rättighet att deltaga i överläggningarna men ej i besluten och att få sin mening antecknad till protokollet, därest han det äskar. Detsamma gäller om stadsingenjören i avseende å de frågor, som höra till hans befattning.

Till biträde vid behandlingen av ärenden rörande hissar äger nämnden anlita av överståthållarämbetet förordnade hissinspektörer (se sid. 38).

Författningar m. m. K. byggnadsstadgan för rikets städer den 8 maj 1874, med ändringar den 30 dec. 1876, 18 april 1884, 30 nov. 1888, 20 juni 1890, 12 maj 1917, 26 nov. 1920 och 30 sept. 1921. Lag om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917, med ändringar den 13 maj 1921, 5 maj 1922, 23 maj och 20 juni 1924, 18 juni 1926 och 4 mars 1927. Byggnadsordningen för Stockholms stad den 13 dec. 1890, med ändringar den 18 febr. 1892, 18 febr. 1893, 30 maj och 24 aug. 1896, 7 jan., 7 april och 29 dec. 1898, 4 jan. 1900, 19 mars 1906, 21 mars och 21 sept. 1910, 13 juni 1912, 2 jan., 14 febr., 20 maj, 16 juli och 29 okt. 1914, 7 april, 10 och 16 juli 1915, 21 dec. 1916, 25 maj 1917, 25 febr., 4 mars, 3 april, 4 juni och 24 nov. 1919, 31 mars 1920, 3 nov. 1921, 1 april 1922, 20 dec. 1923, 22 april och 4 nov. 1926, 3 febr. 1927 samt 5 juli 1928. Särskilda föreskrifter med avseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom vissa icke stadsplanelagda delar av Brännkyrka och Bromma, fastställda av kungl. maj:t den 8 okt. 1920. Instruktion för de hos byggnadsnämnden anställda byggnadsinspektörer den 19 jan. 1910. Taxa å avgifter för hos byggnadsnämnden begärda byggnadslov, besiktningar m. m., fastställd av kungl. maj:t den 25 okt. 1918. Taxa å avgifter för erhållande av hos byggnadsnämnden rekviderade kopior av ritningar, fastställd av kungl. maj:t den 21 maj 1920. Taxa för kon-

solentverksamhet beträffande gårdars anordnande och planerande, fastställt av överståthållarämbetet den 29 okt. 1919.

Stat år 1929. Utgifter: 809,050 kr.; inkomster: 252,500 kr.

Byggnadsnämndens ledamöter.

Ordförande

(arvode 2,500 kr.).

Friedholm, J. A., f. d. rådman (som led. utsedd av magistraten).

Övriga ledamöter

(arvode 2,000 kr.).

Hafström, T. A. E., rådman (utsedd av magistraten).

Lallerstedt, E. J., professor (utsedd av stadsfullm.).

Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Tengdahl, K. A., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm:s ordf. (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.

Naucier, K. M., rådman (utsedd av magistraten).

Sehardt, C. F. W., rådman (utsedd av magistraten).

Kreüger, H., professor (utsedd av stadsfullm.).

Kämpe, K. A., byggnadssnickare (utsedd av stadsfullm.).

Lindqvist, E. W., byggnadsingenjör (utsedd av stadsfullm.).

Sekreterare (21).

Hellsten, E. H.; mottagningstid: 11—14 (utom onsdagar).

Delegerade för inspektion av stadsingenjörskontoret.

Lallerstedt, E. J.; Magnusson, A. E.

Byggnadsnämndens revisorer.

Byggnadsnämndens räkenskaper och förvaltning granskas av drätselnämndens revisorer (se sid. 73).

Byggnadsnämndens namnberedning.

Byggnadsnämnden beslöt år 1920 uppdraga åt en särskild beredning att uppgöra och till nämnden avgiva förslag till namn å nya gator, allmänna platser och kvarter. Förutom de av byggnadsnämnden utsedda ledamöterna ingår i namnberedningen även en representant för skönhetsrådet.

Ledamöter.

Påhlman, A. E., stadsingenjör; Schück, A. H., docent; Siwertz, P. S., skriftställare; Ström, O. F., direktör, stadsfullm., ordf.; Westholm,

J. S., stadsarkitekt; Laurin, C. G. J., författare (utsedd av skönhetsrådet).

Sekreterare

(1,200 kr.).

Noreen, E., docent.

Byggnadsnämndens expedition.

Stadshuset, 3 tr., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—15 (lördagar och dag före helgdag 10—14).

Expeditionen chef är sekreteraren, vilken bl. a. åligger att föra protokoll vid nämndens sammanträden, att uppsätta beslutade skrivelser, att avgiva utlåtanden samt att införa nämnden föredragna tjänsteärenden m. m. Expeditionen ombesörjer registrering av inkomna handlingar och uppbär avgifter för byggnadslov och protokollslösen m. m.

Stat år 1929. Utgifter: 43,900 kr.

Sekreterare (21).

Hellsten, E. H. (se ovan).

Två amanuenser (2,700—2,000 kr.).

Kontorsskrivare och registrator (11)

(gemensam med stadsarkitektkontoret).

Uddquist, Elin M.

Kontorsskrivare och kassör (9)

(gemensam med stadsarkitektkontoret).

Björk, Anna M. E.

En stenograf (7), ett skrivbiträde (4).

Förste vaktmästare (7)

(gemensam med stadsarkitektkontoret).

Kelén, N. J. V.

Två vaktmästare (6) (gemensamma med stadsarkitektkontoret).

Stadsarkitektkontoret.

Stadshuset, 3 tr., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—15 (lördagar och helgdagsaftnar 10—14).

Stadsarkitektkontorets chef är stadsarkitekten, vilken bl. a. har att med biträde av vice stadsarkitekten, arkitekten och nämndens ingenjör bereda och införa nämnden föredragna till nämndens verksamhetsområde hörande ärenden. Stadsarkitekten åligger i huvudsak att avgiva yttranden över till nämnden från andra myndigheter remitterade ärenden, att granska förslag till stadsplan, att framlägga förslag till erforderliga ändringar av byggnadsförfattningarna samt att handlägga inkomna ansökningar om tillstånd att verkställa nybyggnad m. m. Vice stadsarkitek-

BN.

ten handlägger dylika ansökningar rörande ändringsarbeten inom fastigheter å Norrmalm, Vasa-staden och Östermalm samt arkitekten motsvarande ärenden beträffande övriga delar av staden. Nämndens ingenjör handhar den tekniska kontrollen av byggnadsföretagen genom konstruktionsgranskning och förrättande av besiktningar, som avse utronande av byggnaders eller byggnadskonstruktioners säkerhet, verkställer utredning av byggnadstekniska spörsmål m. m. För att å nämndens vägnar verkställa inspektion av under nämndens prövning hörande byggnadsföretag finnas anställda fyra byggnadsinspektörer. Dessutom är hos byggnadsnämnden anställd en planteringsinspektör med uppgift att biträda nämnden vid frågor rörande förgårdars och innergårdars anordnande och plantering samt å nämndens vägnar öva tillsyn över deras skötsel.

Å stadsarkitektkontoret uträknas och debiteras avgifter för byggnadslov enligt taxa, varjämte å kontoret verkställas de förberedande utredningar, som erfordras i samband med meddelande av byggnadslov.

Stat år 1929: Utgifter: 250,410 kr.; inkomster: 75,000 kr.

Stadsarkitekt (27).

Westholm, J. S.; t. »stadshuset» och K. 304 33; mottagningstid: 14—16 (utom lördagar).

Vice stadsarkitekt (23).

Bagger, J. A.; mottagningstid: 13—15 (utom torsdagar).

Arkitekt (18).

Norborg, J.

Ingenjör (23).

Chatillon-Winbergh, G.; mottagningstid: 13—15 (utom fredagar).

Två *extra ingenjörer* (6,000 kr.), två *extra arkitekter* (3,000 kr.). Dessutom *extra arkitekter* och *extra ingenjörer* (utan arvoden).

Byggnadsinspektörer (19).

Landewall, G. E. (Norrmalm och Östermalm); Sjösteen, B. F. O. (Kungsholmen och Bromma); Bobeck, P. E. (Södermalm, staden inom broarna och östra delen av Brännkyrka); Sundström, K. V. (västra delen av Brännkyrka).

Planteringsinspektör

(2,880 kr., dessutom särskild ersättning enligt taxa).

Nilsson, K. L.; mottagningstid: onsdagar 13—14.

Expeditionsföreståndare (å arkivet) (8).

Dahlgren, A. Maria W.

En *kontorsskrivare* (7), ett *ritbiträde* (7).

Stadsingenjörskontoret.

Stadshuset, 3 tr., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 10—14.

Å magistratens stat fanns tidigare uppförd en stadsingenjör, första gången omnämnd år 1636 (jfr ovan), vilken efter byggnadsstadgans tillkomst år 1874 överfördes på drätselnämndens första avelnings stat. Denne övervakade såsom offentlig ämbetsman enskildas tomt- och byggnadsärenden, men var på samma gång drätselstyrelsens tjänsteman. I sin förra egenskap uppbär han ersättning enligt taxa. År 1898 uppfördes emellertid kontoret på stadens stat, varvid dessa spörtler indrogos till stadskassan.

Stadsingenjörskontoret åligger att i enlighet med fastställd instruktion verkställa uppmätning av tomter och utfärda tomtkartor, att utarbета styckningar och sammanläggningar av tomter, att verkställa utstakning och kontrollutstakning av nybyggnader samt behövliga gatuutstakningar, att å en i lämplig skala upprättad översiktskarta över Stockholm införa alla de förändringar, som äga rum i avseende å stadsplanen, tomters styckning samt tomt- och adressnumrering, att lämna kopior av i kontoret befintliga kartor samt avskrifter av drästades förvarade handlingar, att till stadskollegiet och fastighetsnämnden avgiva infordrade yttranden i frågor om ändring av eller tillägg till stadsplanen, friköp och lösen av ofria tomter, köp och försäljning av mark för stadens räkning samt av byggnadsnämnden meddelade beslut om tomters styckning och sammanläggning, att tillhandagå stadskollegiet, fastighetsnämnden, drätselnämnden, gatunämnden, stadsplanenämnden och stadens ombudsman med utfärdande av kopior av kartor, meddelande av upplysningar med mera dylikt, att jämväl i övrigt till byggnadsnämnden, drätselnämnden, gatunämnden, fastighetsnämnden och stadsplanenämnden göra framställningar och avgiva infordrade yttranden i de till kontorets tjänsteområde hörande ärenden, att till överståthållarämbetet avgiva yttranden i till kontoret hänskjutna frågor angående adressnummer vid gator och övriga ärenden, som till kontorets arbetsområde höra, samt att meddela mantalskontoret uppgift å de förändringar, som inträffat i avseende å tomters areal, nummer, styckning eller utläggning till torg, gata eller annan allmän plats eller farväg m. m. Kontoret har vidare att genom åtta av sina tjänstemän utföra de arbeten, som enligt stadganden i 2:a, 5:e och 6:e kapiteln av lagen om fastighetsbildning i stad ankommer på mättningsman i stad.

Kontorets personal tillsättes från och med år 1919 av byggnadsnämnden ensam; nuvarande innehavarna av stadsingenjörs- och vice stadsingenjörsbefattningarna hava dock tillsatts av en valnämnd, bestående av byggnadsnämndens ledamöter och fem ledamöter från drätselnämnden. Kontorets ordinarie ingenjörer skola hava avlagt antingen lantmäteriexamen eller fullständig avgångsexamen från tekniska högsko-

lans fackskola för väg- och vattenbyggnadskonst samt dessutom äga tillfredsställande vitsord om praktisk skicklighet i geodetisk mätning.

Stadsområdet har med avseende å fastighetsbildningen uppdelats i fem särskilda distrikt, omfattande: 1. Kungsholmen och Bromma; 2. Maria och Högalids förs. samt nordvästra delen av Brännkyrka (öster om Årsta och Västberga egendomar); 3. Mellersta och södra delen av Brännkyrka (Västberga, Årsta, Långbro, Älvsjö, Örby, Stureby samt Södertörns villastad); 4. Nikolai, Katarina och Sofia förs. samt östra delen av Brännkyrka (Enskede, Sköndal, Skarpnäck, Orhem och Kumla); 5. Norrmalm, Östermalm och Djurgården. Fem av kontorets ingenjörer förestå resp. distrikt med åliggande att företrädesvis inom distrikten verkställa förekommande fastighetsbildningsförrättningar och därmed sammanhörande arbeten. Därjämte har inom kontoret inrättats en särskild avdelning för kartverksarbetet, vilken avdelning förestås av en ingenjör.

Författningar. Lag om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917 med senare ändringar (se ovan). Byggnadsordningen för Stockholms stad den 13 dec. 1890 med senare ändringar (se ovan). Kungl. förordning den 17 dec. 1920 angående sättet för utförande av vissa mättningsarbeten m. m. (mättningsförordning), med ändring den 25 nov. 1927. Kungl. kung. den 31 dec. 1920 med vissa föreskrifter om mättningsväsendet i rikets städer, med ändring den 22 dec. 1927. Instruktion för stadsingenjörskontoret, fastställd av överståthållarämbetet den 3 dec. 1925. Taxa för stadsingenjörskontoret i Stockholm, fastställd av kungl. maj:t den 24 juli 1919.

Stat år 1929. Utgifter: 514,740 kr.; inkomster: 177,500 kr.

Stadsingenjör (26).

Påhlman, A. E. (förordnad t. o. m. 1930); mottagningstid: 10—12.

Vice stadsingenjör (23).

Myrberg, O.

Ingenjör för kartverket (22).

Vakant.

Ingenjörer, föreståndare för mättingsdistrikt (21).

Hanzon, N. (1:a distr.); **Bergström, S. H. E.** (2:a distr.); **Dahlöf, K. A.** (3:e distr.); **Söderborg, B. E.** (4:e distr.); **Löfgren, A.** (5:e distr.).

Kontrollingenjörer (19).

Carlqvist, A. T.; **Bryzell, O. H.**; **Wilow, J. A. V.**

Arkivarie (18).

Vakant, *tj. Ekeley, A. T.* (se nedan).

E. o. tjänstemän

(6,000—4,800 kr.).

Ekeley, A. T. (se ovan); **Nilsson, I.**; **Johnsson, T.**; **Långström, C. R.** (se sid. 42); **Holm, E. F.**; **Hammarsten, T.**

Registrator (11).

Casparsson, f. Berglund, Inga S.

Kontorsskrivare å arkivet (11).

Johansson, Greta S.

Sex *förmän* (10), en *kontorsskrivare* (9), ett *ritbiträde* (9), en *kontorsskrivare* (7), nio *ritbiträden* (7), två *vaktmästare* (6); dessutom *extra kontors- och ritbiträden* samt *mättningsarbetare*.

Stockholms stads stadsplanenämnd och i samband därmed stående institutioner.

Stadsplanenämnden.

*Stadshuset, 4 tr., C.; t. »stadshuset».
Nämnden sammanträder i regel andra
och fjärde onsdagen i varje månad
kl. 15,30.*

I anledning av därom väckt motion beslöt stadsfullmäktige år 1909 uppdraga åt drätsel-nämndens första avdelning och byggnadsnämnden att efter utredning genom en kommitté (stadsplanekommissionen), bestående av två ledamöter av vardera av bemälda myndighe-ter, stadens byggnadschef, stadsingenjören, stads-arkitekten, en av kommittén adjungerad, i stads-planefrågor särskilt sakkunnig person samt tre av stadsfullmäktige utsedda personer, gemensamt uppgöra förslag dels till revision av stadspla-nerna för det dåvarande stadsområdet, särskilt i syfte att befrämja utnyttjandet av stadens gatureg-leringsfastigheter, dels till lämplig användning av dessa. Det senare uppdraget har numera överta-gits av fastighetsnämnden. År 1912 uppdrogo stadsfullmäktige åt stadsplanekommissionen att uppgöra förslag till stadsplaner för tätt bebyg-gda samhällen inom däv. Brännkyrka socken, även-som plan till huvudtrafikleder dem emellan. Samtidigt förstärktes kommissionen med ett om-bud för däv. lantegendomsnämnden. I samband med inrättandet av fastighetsnämnden (se sid. 89) och den kommunala omorganisationen år 1920 förändrades kommissionens sammansättning ytterligare.

Stadsplanekommissionens arbete utsträcktes emellertid så småningom från dess ursprungliga uppgift, exploaterandet av stadens gaturreg-leringsfastigheter, till att avse stadsområdets pla-nering överhuvud. Kommissionen erhöll härige-nom en självständig och bestående uppgift inom förvaltningen, särskilt betydelsefull genom den moderna stadsplanekonstens utveckling och stads-planearbetets nära anknytning till den kommuna-la fastighetspolitiken. Med hänsyn härtill be-slöt stadsfullmäktige år 1920 att fr. o. m. 1921 ersätta stadsplanekommissionen med en själv-ständig förvaltningsnämnd, *stadsplanenämnden*, för vilken instruktion fastställdes av kungl. maj:t den 31 dec. 1920. År 1925 överflyttades ytterligare till nämnden handläggningen av vissa av de trafikärenden, som dessförinnan handhäfts av den av stadsfullmäktige tidigare tillsatta tra-fikkommissionen (se 1925 års kommunal-kalender), vilken samtidigt därmed upphörde.

Stadsplanenämnden har sålunda numera till

uppgift att, efter uppdrag av byggnadsnämnden eller då sådant eljest med hänsyn till byggnads-verksamhetens utveckling och bostadsbehovet vis-ar sig erforderligt, uppgöra förslag till nya eller ändrade stadsplaner och planer för trafikleder jämväl utom stadsplan ävensom att i övrigt handlägga de frågor rörande stadens stadsplane-och trafikväsen, som av stadskollegiet till nämnden hänskjutas.

Rörande arbetet på en generalplan för Stock-holm se nedan.

Nämnden består av, förutom ordförande, som tillsättes av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta supplean-ter för nämndens ledamöter väljas av stadsfull-mäktige för två år i sänder. Nämnden utser år-ligen inom sig en vice ordförande. Vid näm-n dens sammanträden, som äga rum minst en gång i månaden, äga stadsplanedirektören, stadsarki-tekten, fastighetsdirektören, gatudirektören och stadsingenjören närvara och deltaga i överlägg-ningarna med rätt att framställa förslag och få sina meningar antecknade till protokollet. Ena-handa befogenhet tillkommer, var för sitt för-valtningsområde, cheferna för de avdelningar av stadens fastighetskontor, å vilka handläggas ären-den rörande stadsplanens genomförande samt ärenden rörande exploatering av stadens ytter-områden.

Nämnden utser vid början av varje tjänst-göringsår fyra av sina ledamöter att jämte ord-föranden utgöra nämndens delegerade för trafik-ärenden (stadsplanenämndens trafikdele-gerade). Å dessa delegerade ankommer att med hänsyn till trafikens behov förberedande be-handla i samband med planläggningen av staden och dess omgivningar uppkommande frågor, även-som att i övrigt avgiva yttrande i trafikfrågor, som till delegerade hänskjutas.

I övrigt äger nämnden fördela göromålen mellan sina ledamöter på sätt lämpligast synes, ävensom uppdraga åt en eller flera av sina le-damöter eller åt stadsplanedirektören att hand-hava särskilda förvaltningsärenden. Beslut, som på grund av sådant uppdrag fattas, skall anmä-las vid nämndens nästa sammanträde. I enlig-het med dessa bestämmelser har stadsplanenäm-n den tillsatt, förutom ovannämnda trafikdele-gerade, särskilda generalplanedelegerade (se nedan).

För revision av nämndens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen tre re-visorer jämte två suppleanter.

Författningar m. m. Lag om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917, med ändringar den 13 maj 1921, 5 maj 1922, 23 maj och 20 juni 1924, 18 juni 1926 och 4 mars 1927. Instruktion för Stockholms stads stadsplanenämnd, fastställd av kungl. maj:t den 31 dec. 1920, med ändringar den 30 juni 1922 och 22 maj 1925.

Stat år 1929. Utgifter: 371,450 kr.; inkomster: 4,500 kr.

Stadsplanenämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Sandberg, H. K. A., borgarråd, stadsfullm.; mottagningstid: 11—12.

Vice ordförande.

Lallerstedt, E. J., professor.

Övriga ledamöter.

Carlsson, O., ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.

* **Hernlund, C. A. V.**, byrådirektör, stadsfullm.

* **Kilbom, K.**, redaktör, stadsfullm.

* **Lindhagen, Anna J. J.**, föreståndare.

* **Stendahl, O.**, civilingenjör, stadsfullm.

* **Ström, O. F.**, direktör, stadsfullm.

* **Wretling, E. P.**, civilingenjör.

Suppleanter.¹⁾

Bergsten, C. G., byggnadsråd.

* **Mårdh, J. A.**, ombudsman.

Welin, K. G. A., f. d. trafikdirektör, stadsfullm.

Månsson, O. P., spårvägsman, stadsfullm.

Pehrsson, J. P., f. d. förtroendeman, stadsfullm.

* **Folcker, J. F.**, direktör.

* **Ek, V. E.**, ombudsman, stadsfullm.

* **Ahlbin, G. H. G.**, redaktionssekreterare, stadsfullm.

Sekreterare

(2,280 kr.).

Björkman, C. A. J. (se sid. 70).

Stadsplanenämndens delegerade.

Trafikdelegerade.

(För handläggning av trafikärenden.)

Sandberg, H. K. A., ordf.; **Welin, K. G. A.**, vice ordf.; **Bergsten, C. G.**; **Stendahl, O.**; **Wretling, E. P.**

¹⁾ Suppleanterna upptagas här i samma ordning, som de ledamöter (inberäknat ordförandena), vilkas resp. ersättare de enligt nämndens beslut i första hand skola vara (herr Bergsten ersättare för såväl ordföranden som vice ordföranden).

Generalplanedelegerade.

(För ledning av arbetet med upprättande av en generalplan för Stockholm med omnejd; jfr nedan.)

Sandberg, H. K. A., ordf.; **Welin, K. G. A.**, vice ordf.; **Bergsten, C. G.**; **Hernlund, C. A. V.**; **Lindhagen, Anna J. J.**; **Månsson, O. P.**; **Stendahl, O.**; **Wretling, E. P.**

Stadsplanenämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1928 års räkenskaper och förvaltning).

Björkman, J. W., direktör, stadsfullm.

Björkman, O. E., förman, stadsfullm.

Larsén, J. A., byggnadsverkmästare.

Suppleanter:

Bergkvist, A. I. E., kamrerare.

Kleman, C. F., civilingenjör, stadsfullm.

Stadsplanekontoret.

Stadshuset, 4 tr., C.; t. »stadshuset»;
expeditionstid: 10—14.30, lördagar och
helgdagsaftnar 10—14.

Stadsplanekontoret är stadsplanenämndens verkställande organ. Dess organisation fastställdes av stadsfullmäktige den 15 maj 1922. Kontorets chef är en av nämnden utsedd stadsplanedirektör.

Stadsplanedirektör (28).

Lilienberg, A. (förordn. t. o. m. ²⁰/₉ 1932); mottagningstid: 10—12.

Stadsplanearkitekt

(10,000 kr.).

Ryberg, C. T.

Byråarkitekt (22).

Holmberg, O. F. W.

Biträdande arkitekter

(8,400—6,000 kr.).

Gahn, W. B.; **Sehlstedt, O.**; **Hedqvist, P. G.**; **Sundbärg, G. F. G.**

Byråingenjör (22).

Nordgård, K.

Byråingenjör (22)

(för trafikärenden).

Lundborg, G. O. F.

Extra byråingenjör

(8,850 kr.).

Lindgren, T. O. I.

Biträdande ingenjörer

(7,920—5,700 kr.).

Carlstedt, R. B.; **Frölen, G. H. F.**; **Sjöholm, A. J. T.**

Ett tekniskt biträde (5,400 kr.).

SpN. Registrator och arkivarie (11).

Alland, H. Swea A.

TVå ritbiträden (7), fem extra ritbiträden (3,300—2,280 kr.), två modelleringsbiträden (2,760—2,640 kr.), en stenograf (2,760 kr.), ett kontors- och skrivbiträde (2,340 kr.), ett skrivbiträde (1,980 kr.), en vaktmästare (2,280 kr.), ett vaktmästarbiträde (1,620 kr.).

Upprättandet av en generalplan för Stockholm.

Stadsplanenämnden beslöt den 6 febr. 1923 uppdraga åt stadsplanekontoret att utarbeta en generalplan för Stockholm, innefattande ett detaljerat program för stadsplanens framtida utveckling i såväl tekniskt som socialt och ekonomiskt avseende. Generalplanen är avsedd att omfatta hela det område inom och utom nuvarande stadsgräns, där bosättning med möjlighet till goda trafikförbindelser med stadens centrum kan tänkas uppstå inom överskådlig framtid (i

första hand beräknat till ungefär en cirkel med 15 km. radie). Arbetet innefattar dels en inventering av de nuvarande förhållanden, som beröra byggnadsgrundens och terrängens varierande beskaffenhet, kulturella minnesmärken, värdefullare vegetation o. d. samt äganderättsförhållanden, markdispositioner m. m., ävensom sammanställande av erforderligt kartmaterial, dels uppgörande av en dispositionsplan över terrängen för dess användning till skilda ändamål, såsom bostäder, industri, offentliga anläggningar, parker, idrotts- och lekfält m. m., dels slutligen en utredning av lämpliga system för trafikleder av olika slag med hänsyn till lokala bebyggelsecentra, hamn- och industriområden, reservationer för offentliga institutioner, parker o. s. v.

Arbetet utföres inom stadsplanekontoret under överinseende av stadsplanenämndens generalplanedelegerade (se ovan).

Rörande stadens medverkan vid vissa förarbeten för åstadkommande av en regionplan för Stockholm med förorter se sid. 281.

Tre extra biträden (6,000—4,800 kr.).